

Paulunê papia gêdêŋ lau GALATA

Apômtau Jesu nê Nawaê Najam kêlainŋ tau e sêsôm lasê lalau samuc, taŋ nêŋ ŋam kêsêp Juda atom sêŋô to sêkôc sa sêjac ŋawaegenŋ sêwiŋ-sêwiŋ naŋ, biŋ tonec kêlênsônŋ gôlôac buŋa gebe lau teŋ têtû lau buŋa ŋanô atom aê sejop Mosenê Biŋsu sêwiŋ aegom. Paulu taê gêjam gebe aê sêsô Biŋsu ŋalabu nê gejae êsêac ŋawaê atom. Masianô. Eŋ gebe dambinŋ taunŋ toŋ tamiŋ Kilisi nee takêŋ gêwiŋ taugenŋ kêtû ŋanombaŋanô gebe Anôtô gêlic ŋamalac samob gêdêŋ kêtû sêkêŋ gewiŋŋagenŋ. Tagenŋ lau ŋagêdô jasêô lasê gôlôac Galatianŋa, naŋ sêôc Paulunê biŋ tonanŋ auc ma sêsôm ŋajaŋa gebe Lau sejop Mosenê Biŋsu êwiŋ acgom, go Anôtô êlic êsêac têtû lau gêdêŋ. Galatia tonanŋ Romnêŋ gamêŋ teŋ gêc Asia Saunŋ.

Paulunê papia gêdêŋ lau Galata nec ŋac tau keto gebe lau, taŋ sêkêŋ taŋenŋ mêtê geo tonanŋ e seo sic naŋ, sêkac taunŋ ôkwi dêndêŋ gôlôac buŋa nêŋ sêkêŋ gewiŋ to nêŋ lêŋ ŋaŋêŋ naŋ. Paulu gêjac m nê papia gêwa tau sa gebe Jesu Kilisi nê aposolo teŋ eŋ ma gêwê kainŋ gaê tau, tec gêjam talanŋ tau gêdêŋ lau, taŋ seboc eŋ aposolo ŋanô atom naŋ. Paulu gesenŋ esêae ma kêsôm ŋajaŋa gebe ŋamalac sêsunŋ sakinŋ aposolonŋa gelom eŋ atom, kekôc anŋa Anôtônê. Ma Anôtô kêsakinŋ eŋ gêdêŋ lau samuc gebe ênam mêtê êsêac êlêlêc lau Judawaga su. Go gelom biŋ teŋ gebe sêkêŋ gêwiŋ taugenŋ kêpô lau ôkwi têtû lau gêdêŋ. Gocgo kêwaka biŋ tonec sa gêc

môkêlatu 5 to 6 gebe takêñ gêwiñ Kilisiña kêkac lau buña têntac gêwiñ taun, tec gêbiñ êsêac tôñ jasêjam taun sa to sêmoasiñ taun topalêgeñ.

Nadênan

1. Paulu gêjac m papia tau 1:1-10
2. Paulu gêwa tau sa gebe en aposolo ñanô ten 1:11-2:21
3. Nawe Njajam Anôtônê moasiñña 3:1-4:31
4. Kilisi kêgaboac lau buña su sêmoa nêñ lêtêgeñ, tec sêmansañ biñsu sênac ñawaegen 5:1-6:10
5. Paulu gêjac mata papia tau 6:11-18

Paulu gêjac m nê papia

¹ Aê aposolo Paulu ñoc biñ tonec. Aê katu aposolo anga ñamalacnêñ atom, ma ñamalac ten kêjaliñ aê sa atom. Jesu Kilisi agêc Tama Anôtô, tañ gêñu en anga ñacmatênêñ sa nañ, tec kêkêñ aê.

² Aê to lasitêwai samob, tañ semoa sêwiñ aê nañ, ma biñ êndêñ gôlôac dabuñ Galatanañ.

³ Tamenî Anôtô agêc Apômtau Jesu Kilisi nêñ moasiñ to biñmalô êndêñ amac êwac.

⁴ Kilisi tau kêkêñ tau kêtû aêacnêñ secña ma kêjanço aêac anga nom sec tonec su kêtom Tamenî Anôtô nê biñ.

⁵ Nawasi êndêñ en tengeñ ma tengeñ. Biññanô.

Nawe njajam tagen tec gêc

⁶ Aê kêtakê, gebe amac akac taôm su sebeñ anga ñac, tañ kêkêñ Kilisine moasiñ kêkaiem amac nañ, ma asuñ taôm adêñ nawae njajam taunja ten aja.

⁷ Tagen nawae njajam ten gêc atom, mago lau ñagêdô tec sêlênsôn amac ma sebe sênam Kilisinê nawae njajam ôkwi.

⁸ Anô acgom, aêac me anjela undambêña ten embe êsôm nawae najam ten lasê êndên amac eso nawae najam, tan aêac asôm lasê sugac nan, Anôtô oc êpuc boa en.

⁹ Nôc bin, tê kasôm su nê, galoc jasôm nakôninña êtiam gebe Nac ten embe êsôm nawae najam ten lasê eso nawae najam, tan akôc anja aêacma nan, Anôtô oc êpuc boa en.

¹⁰ Galoc alic amboac ondoci. Alic aê gabe namalac sênô nôc bin najam me Anôtô ênô nôc bin najam. Me abe aê gagôm gênlêlôm gebe namalac sêlic aê najamña me. Embe janjom êtu namalac sêlic aê najamña, oc jatu Kilisinê sakinwaga atom.

Paulu kêtû aposolo namîj

¹¹ Lasitêwaac, aê jawa sa êndên amac gebe Nawae najam, tan kasôm lasê gêdên amac nan, nam kêsêp namalacña atom.

¹² Aê kakôc anja namalac ten nê atom, ma namalac ten kêdên aê atom, Jesu Kilisi tau geoc bin tau lasê gêdên aê.

¹³ Nôc lên gêmunña, tan kasa gawin lau Juda nan, amac anô nawaegeac gebe kêjanda Anôtônê gôlôac ma gasen êsêac nawao.

¹⁴ Aê gajob Judanên mêtê kalêlêc lau Juda taêsam, tan ma jala kêtôm tau nan su, ma kamasan nôc lau nan nên nagôlin langwa toôlic palê kain ten.

¹⁵ Mago Anôtô gêlic najam, tec kêjalîj aê sa gêdên tan tinoc kêkôc aê atomgen nan, ma kêkên nê moasin mênkêkalem aê kwananjen.

¹⁶ Ma en geoc nê Latu lasê gêdên aê gebe jasôm ênê nawae najam lasê êndên lau samuc, tec aê katu kênac nam gêdên namalac ten atom,

17 ma kapi Jerusalem gaja gebe jalic lau, tañ têtü aposolo sêmuñ aê nañ atom. Aê gaja Arabia e gamu gaja Damasku kêtiam.

18 Gamo a e jala têtêac gêjaña, go kapi Jerusalem gaja gabe jalic Kepa, tec ganğôn gawiñ eñ bêc 15.

19 Mago galic aposolo ñagêdô nêñ tenj atomanô. Apômtau lasi Jakobo taugenj tec galic eñ.

20 Biñ tec kato gêdêñ amac nec, kasau atom, kato kakô Anôtô lañônêmña.

21 Go gaja Suria to Kilikia ñagamêñ.

22 Gôlôac dabuñ Judaiaña, tañ Kilisi gêbiñ êsêac tônia nañ, sêlic aê lañôcanô atom.

23 Biñ tagenj tonec tec sêñô ñawae gebe “Ñac tañ gêmunğenj kêjanda aêac nañ, tec galoc kêsôm ñawae ñajam lasê kêpi biñ takêñ gêwiñña, tañ gêmunğenj gesenj su nañ.”

24 Ma sêlambiñ Anôtô kêtü aêña.

2

Paulu to aposolo ñagêdô nêñ biñ

1 Gamo a e jala 14 gêjaña su acgom, go aêagêc Barnaba api Jerusalem aja kêtiam ma akôc Titi gêwiñ aêagêc.

2 Anôtô geoc biñ tau lasê gêdêñ aê, tec gaja. Ma ñawa ñawae ñajam, tañ gajam mêtê lau samuc nañ, sa gêdêñ laumata amoa ma taunña, gebe kôm, tañ gajam su to gajam gamoa nañ, janam ñaômagenj atom.

3 Ma êsêac sêkac aêac kêtü asa ñac Helen Titi, tañ gêmoa gêwiñ aêac nañña atom.

4 Lasitêwai dansañ ñagêdô sebe sêsa eñ. Êsêac sêsêli aêac popoc su mênşêwiñ sebe sêndib aêac,

tañ Kilisi Jesu kêgaboac aêac su anğa biñsuanô nañ. Ma êsêac sebe sêkôninğ aêac tònğ asô biñsuanô ñalabu êtiam.

⁵ Mago aêac atu palê to asô êsêac ñalabu ñagec atom, ñam gebe ñawae ñajam ñabiññanô ênêc amacña.

⁶ Lau ñagêdô sêmoa, tañ sêlic êsêac amboac laumata nañ. Oc têtü laumata ñanô me masi, biñ tonañ kêkêñ wapac aê atom, gebe Anôtô kêpuc lau teñ ñam atom, gêlic samob têtôm taunğeñ. Laumata tonañ sêkêñ ñagôlinğ wakuc teñ gêdêñ aê atom.

⁷ Masianô. Êsêac sêjala kêtü tònğ, gebe Anôtô kêkêñ kôm jasôm ñawae ñajam lasê êndêñ lau samucña gêdêñ aê kêtôm kêkêñ kôm gêdêñ Petere gebe êsôm lasê êndêñ Juda,

⁸ gebe Anôtô, tañ kêpuc Petere tònğ kêtü Judanêñ aposolo nañ, tec kêpuc aê tònğ gêwiñ katu lau samuc nêñ aposolo.

⁹ Jakobo agêc Kepa ma Joan, tañ sêsam êsêac gebe gôlôac dêbu ñ ñaalê nañ, sêjala moasinğ, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ aê, tec sêkam aêagêc Barnaba lemeñ kêtü ambiñ taunğ tònğña, ma amasanğ biñ kêpi tagenğ gebe aêac akêñ mêtê êndêñ lau samuc, ma êsêac sêkêñ êndêñ Juda.

¹⁰ Tagenğ sêmasanğ biñ tonec gêwiñ gebe aêac taênğ ênam lau ñalêlôm sawa anğa êsêacnêñ. Aê tec taêc gêjam biñ tonañ ma gajam kêtü ñoc kôm gajac ñawaegenğ.

Paulu gec biñ Kepa anğa Antiokia

¹¹ Gêdêñ tañ Kepa gêô lasê Antiokia nañ, aêagêc asenğ taunğ e kasôm kêpi enğ têbêla gebe Gôgôm keso.

12 Jakobonê lau jasêô lasê atomgen, ma en gen gêñ gêñgôn gêwiñ lau samuc. Mago gêdên tañ êsêac sêô lasê su nañ, en kêgamin tañ jagêmoa nê taunja gebe kêtêc lau buña, tañ sêsap lên sêsa launja tôn nañ.

13 Juda buña ñagêdô sêsa lêñdansañ sêwiñ en e sê Bamaba ôkwi jakêsa lêñdansañ tau gêwiñ amboac tonanjen.

14 Aê galic lau tonan nêñ lên keso ñawae ñajam ñabinñanô, tec kasôm gêdên Kêpa, êsêac samob sênô, gebe “Aôm Juda, tagen kôsa Judanên lên atom, gômoa amboac ñac samuc teñ. Mago amboac ondoc tec kôkac lau samuc gebe sêsa Judanên lên.”

Anôtô gêjam Juda to lau samuc kêsi kêtú sêkên gêwiñña

15 Teneñi sêkôc aêac Judagen, aêac lau sec anja lau samuc nêñ atom.

16 Mago aêac tajala gebe ñamalac teñ embe ênam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô êsa, oc êtôm gebe êmansañ tau e Anôtô êlic en ñac gêdên atom, en êkên êwiñ Jesu Kilisl acgom. Amboac tonan aêac takên gêwiñ Kilisi Jesu gebe Anôtô êmansañ aêacnên biñ to êlic aêac tatu lau gêdên êtu takên gêwiñ Kilisiña, êtu tajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, ñanô kêsaña nec atom. Anôtô oc êmansañ ñamalacnên biñ to êlic êsêac têtú lau gêdên êtu ñamalac sêjam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ ñanô kêsaña nec atomanô.

17 Mago aêac embe taên êka gebe Anôtô êmansañ nêñ biñ to êlic aêac tatu lau gêdên êtu Kilisiña, go tatôm lau sec. Embe amboac tonan, oc Kilisi êtu sec ñasakinwaga me. Masigoc.

18 Aê embe jakwê gêñ, tañ gasen su nañ êtiam, go jawa tauc sa amboac ñac, tañ kêgêli biñsu nañ.

19 Biñsu gêjac aê êndu, tec jawê kain biñsu êtiam atom, gebe jamoa janam sakin Anôtôgen. Sêjac aê kapi kakesotau gawin Kilisi.

20 Gamoam matoc jali nec ñam kêsêp aê tauc atom. Kilisi gêmoam mata jali mêngegêjam ñoc ñalêlôm auc. Aê galoc tec gamoam matoc jali gamoam nom nec, ñam kêsêp kakên gêwin Anôtônê Latu, tañ têtac gêwin aê to kêkên tau kêtua aêña nañ.

21 Aê kêtin Anôtônê moasin su atom. Biñsu embe êtôm gebe êmansañ ñamalacnên bin e Anôtô êlic êsêac têtua lau gêdên, oc Kilisi gêmam êndu ñaômagen.
*

3

Biñsu to takên gêwin ñabin

1 O amac Galatawaga, amac lau kauc gêbôc. Aê gawa Jesu Kilisi sa gêdên amac e kêtôm amac taôm alic en genkaler kakesotau. Ma asa gêwê amacnêm kauc ôkwi.

2 Aê gabe janô bin tagen tonec anga amacnêm gebe Nalau Dêbuñ gêdên amac gêwac nec ñam kêsêp amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nañ, e ñanô kêsa me anô ñawae ñajam e akên gêwinen.

3 Amac kauc gêbôc amboac tonañ me. Amac ajac m nêm lêñ toNalau Dabuñen ma galoc abe anac dabin ña taôm nêm ôlimwalô me.

4 Amac atap moasin tonañ ñai sa ñaômagen me. Moae amboac tonañ nec.

---

* **2:21:** Kepa kêtua Peterenê ñaê ten. Asam Joan 1:42.

⁵ Anôtô tañ kékêñ Nalau gêdêñ amac to gêgôm gêñsêga kapôêñ anga amacnêñ nan, oc gêgôm kêtú amac ajam kôm, tañ biñsu kêjatu nan, e ñanô kêsaña me kêtú anô ñawae ñajam e akêñ gêwiñña.

⁶ Biñ tonañ kêtôm teto gêc gebe “Abraham kékêñ gêwiñ Anôtô, tec gêlic eñ ñac gêdêñ.”

⁷ Amboac tonañ ajala acgom gebe lau, tañ sêkêñ gêwiñ nan, têtú Abrahamnê latui ñanô.

⁸ Biñ tañ teto gêc nan, gêwa sa kwananğen gebe Anôtô êmansañ lau samuc nêñ biñ e êlic êsêac têtú lau gêdêñ êtu sêkêñ êwiñña, tec ñawae ñajam gêdêñ Abraham kwananğen gebe “Gôlôac nomña samob têtap mec ñamoasiñ sa êtu aômña.”

⁹ Amboac tonañ lau, tañ sêkêñ gêwiñ nan, têtap mec ñamoasiñ sa sêwiñ Abraham, tañ kékêñ gêwiñğen nan.

¹⁰ Samob tañ taêñ kêka kôm, tañ biñsu kêjatu nan, biñsu oc êpuc boa êsêac gebe teto gêc gebe “Biñsu êpuc boa lau peben, nan sênğôm biñ, tañ teto gêc biñsu ñabuku nan, samob ñanô êsa tomalagen atom.”

¹¹ Biñ tonec gêc awê gebe biñsu kêtôm gebe êmansañ ñamalacnêñ biñ e Anôtô êlic êsêac têtú lau gêdêñ nec atom, gebe teto gêc gebe “Ñac tañ Anôtô kêmasañ ênê biñ e gêlic eñ kêtú ñac gêdêñ nan, êñğôn mata jali êtu kékêñ gêwiñña.”

¹² Mago biñsu gêc kêtú takêñ êwiñña atom, gêc kêtú danğôm ñanô êsaña amboac teto gêc gebe “Ñac teñ embe êmansañ biñsu tomalagen, nanğo êñğôn mata jali.”

¹³ Biñsu kêpuc boa aêac, mago Kilisi kêsi aêac su. Eñ kékêñ tau kêsô biñ kêpuc boaña ñalabu gêjô aêac

su kêtôm teto gêc gebe “Biñsu kêpuc boa lau samob, tañ senkaleñ ka nañ.”

¹⁴ Anôtô gêgôm gêñ tonañ ma kêkêñ Kilisi Jesu gebe mec ñamoasiñ, tañ Anôtô gêjac mata gêdêñ Abraham nañ, elom lau samuc gebe aêac takôc Njalau, tañ Anôtô gêjac mata nañ, sa êtu takêñ gêwiñña.

Biñsu to biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ

¹⁵ Lasitêwaac, aê gabe janam dôñ ñoc biñ êpi ñamalacnêñ mêtê acgom. Nac teñ embe êmansañ nê awalênsêm êtu tañ su, go Nac teñ êtôm gebe enseñ su me ênac têku nê biñ teñ atom.

¹⁶ Ma Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ Abraham agêc nê wakuc. Eñ kêsom gebe “Aôm to nêñ wakuc” nec atom. Embe êsôm amboac tonañ, go êwa ña gebe ênê wakuc taêsam. Mago kêsôm gebe “Agêc nêñ wakuc,” tec gêwa ña gebe ênê wakuc tagenñ. Ênê wakuc tau Kilisi.

¹⁷ Aê gabe jasôm biñ amboac tonec gebe Anôtô kêmasañ awalênsêm kwananjen e jala 430 gêjaña acgom, go kêkêñ biñsu kêdaguc. Mago biñsu tau êtôm gebe enseñ awalênsêm su to ênam biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ôkwi atom.

¹⁸ Gêñlênsêm tañ Anôtô gebe êkêñ nañ, embe ñam êsêp biñsu, go biñ, tañ Anôtô gêjac mata nañ, ñanô masi. Mago Abraham kêtap moasiñ tonañ sa kêtú Anôtô gêjac mata gêñ tau gêdêñ enña.

¹⁹ Ma biñsu tau ñam amboac ondóc. Biñsu tau ñam gebe ñamalac sêngêlisêngêli sêmoa e Abrahamnê wakuc, tañ Anôtô gêjac mata biñ kêpi enñ, mênêsa acgom. Anjela sêkêñ biñsu tau kêsêp sêliñwaga teñ lêma.

20 Sêliŋwaganê kôm gêjac ŋac tagen ŋawae atom. Mago Anôtô enj ŋac tagen.

Biŋsu ŋakôm

21 Ma biŋsu tonan oc ensen biŋ, tan Anôtô gêjac mata nan su me. Masianô. Biŋsu ten embe ênêc, tan êtôm gebe êkêŋ aêac danġôn maten jali nan, go biŋsu tonan oc êtôm gebe êmansan aêacnêŋ biŋ e Anôtô êlic aêac tatu lau gêdêŋ amboac tonan.

22 Mago Anôtônê biŋ gêwa sa gebe sec kêkônŋ gêŋ samob tôŋ, gebe lau, tan sêkêŋ gêwiŋ Jesu Kilisi nanŋen, têtap moasiŋ, tan Anôtô gêjac mata nan sa.

23 Gêdêŋ tan biŋ takêŋ gêwiŋŋa mênġkêsa atomŋen nan, biŋsu tau kêgamiŋ aêac danġôn kapoacwalô, gebe êkônŋ aêac tôŋ e êndêŋ têm Anôtô eoc biŋ takêŋ gêwiŋŋa lasê acgom.

24 Amboac tonan biŋsu kêtû aêacnêŋ jaomwaga, tan gêwê aêac dêdêŋ Kilisi taja, gebe Anôtô êmansan aêacnêŋ biŋ e êlic aêac tatu lau gêdêŋ êtu aêac takêŋ gêwiŋŋa.

25 Galoc biŋ takêŋ gêwiŋŋa mênġkêsa, tec aêac tasô jaomwaga ŋalabu kêtiam atom.

26 Amac samob atu Anôtô latui kêtû akêŋ gêwiŋ Kilisi Jesuŋa.

27 Amac samob, tan aliŋ sanġu su nan, Kilisi gêbiŋ amac tôŋ tamiŋ enj, tec asô Kilisi kêtû nêm ŋakwêgac.

28 Talic lau ŋagêdô amboac Juda ma ŋagêdô amboac lau samuc atom. Talic ŋagêdô amboac gêŋôma ma ŋagêdô amboac lau sêmoa nêŋ lêtêgeŋŋa atom. Talic ŋagêdô amboac ŋacwaga ma ŋagêdô amboac lauo atom. Amac samob, tan Kilisi Jesu gêbiŋ amac tôŋ nan, atu ŋanô tagen.

²⁹ Embe Kilisinê gêṅ amac, oc atu Abrahamnê wakuc ma awê kaiṅ gêṅlênsêm êtôm Anôtô gêjac mata.

4

¹ Aê jasôm êpi biṅ teṅ êwiṅ acgom gebe Ṅac-gêwê-kaiṅ-gêṅlênsêm-waga kêtû tamanê gêṅ samob ṅatau. Mago ṅac tau embe ṅapalê sauṅ, naṅgo eṅ êtôm sakiṅwaga.

² Lau ṅagêdô oc sênam eṅ awa to sejop ênê gêṅ e êndêṅ noc, taṅ tama ketoc kêkô kwananṅeṅ naṅ.

³ Aêac amboac tonanṅ. Gêdêṅ taṅ aêac ṅapalêṅeṅ naṅ, aêac tajam sakiṅ tasô nom tonec ṅagêṅlêlôm ṅalabu.

⁴ Mago gêdêṅ taṅ ṅanoc tau mênkêsa naṅ, Anôtô kêsakiṅ Latu, awê teṅ kêkôc eṅ, ma kêsô biṅsu ṅalabu.

⁵ Eṅ kêsô biṅsu ṅalabu gebe êsi aêac lau, taṅ tamoa biṅsu ṅalabu naṅ, su e tatu Anôtônê latui.

⁶ Amac atu Anôtônê latuigac, tec eṅ kêsakiṅ Latunê Ṅalau kêsêp aêacnêṅ ṅalêlôm ma Ṅalau tau gêmôêc gebe “Tamoc, o Tamoc.”

⁷ Amboac tonanṅ aôm sakiṅwaga kêtiam atom, aôm latu. Embe latu aôm, go Anôtô êkêṅ aôm ôwê kaiṅ gêṅlênsêm amboac tonanṅ.

Paulu kêpô sim tau kêtû lau Galatanṅa

⁸ Gêmunṅeṅ amac ajam kauc Anôtô, tec ajam sakiṅ gêdêṅ anôtôi, taṅ nêṅ ṅanô masi naṅ.

⁹ Galoc tonec amac ajala Anôtôgac, moae jasôm amboac tonec gebe Anôtô tau kêjala amacgac, ma amboac ondoc, tec abe akac taôm su amu andêṅ nom ṅagêṅlêlôm palê-palê to ṅanô masi ana êtiam, ma abe anac m sakiṅ tau êtiam.

10 Amac atoc bêc to ajôn ma om to jala sagoc.

11 Aê gaê go to kêpô lêna kêtû amacña gebe moae oc gajam kolej kêpi amac ñaômagen.

12 O lasitêwaac, aê jatenj amac gebe atôm aêmanj amboac aê katôm amac. Amac atu kasec aê atom.

13 Amac ajalagac, gêdêj tanj kasôm ñawae ñajam lasê gêdêj amac kêtû ñamata nanj, kasôm kêtû gêmac kêkô aê tôñña.

14 Aê ôlic togêmac kêlênsônj amac to matem paña gêjac aê ma alic aê amboac gêj sec atom. Amac akôc aê sa amboac Anôtônê anjela tenj ma amboac Kilisi Jesu tau.

15 Ijoc amacmêj, nêmtac wapi gêmunña nanj gêc ondoc. Aê galic, tec jasôm lasê to jawa sa êndêj amac gebe amac embe alic êtôm, oc akip matemlakôp sa ma akêj êndêj aê.

16 Ma galoc amboac ondoc. Aê kasôm binjanô gêdêj amac nec katu nêmtac me.

17 Êsêac lau tonanj sêgôm gêjlêlôm amac nanj ñajam atom. Êsêac sebe sêkac amac su anja aê gebe atoc êsêac tauñgenj sa.

18 Anjom gêjlêlôm gêj ñajam ñapanj ma anjom êndêj noc aê jamoa jawinj amacñagenj nec atom.

19 O ñoc ñapalêac, ñandanj kêtunj aê kêtiam amboac awê ñapalê kêtunj enj e Kilisi êtu anô anja amacnêmtac ñalêlôm acgom.

20 Ojae, aê gabe jamoa jawinj amac galocgenj. Aê gabe jasôm binj êndêj amac janam aoc ôkwi-ôkwi. Aê kapô lêna tauc ñanô kêtû amacña.

Hagar agêc Sara têtû ñadônj

21 Amac tanj abe amoa binjsu ñalabu nanj, asôm êndêj aê acgom, amac anj binjsu atom me.

22 Teto gêc gebe Abrahamnê latuagêc tec sêmoa, ten anga sakinwagaonê ma ten anga natauonê.

23 Nac tan sakinwagao kêkôc nan, nam kêsêp namalacna. Ma nac, tan natauo kêkôc nan, nam kêsêp Anôtônê bin, tan gêjac mata nan.

24 Bin tonan kêtû binçolin gebe awê luagêc têtôm poac luagêc. Ten kêkanonj lôc Sinai, tec nawakuc tau têtû gênoa,

25 gebe naê Hagar tonan sêsam kêpi lau Arabia nêj lôc Sinai ma kêkanonj Jerusalem galocna, gebe Jerusalem galocna to nagolôac têtû gênoa sêmoa.

26 Mago Jerusalem onta tau, tan kêtû tau nê natauo gêmoa nê tauna nan, kêtû aêac samob tenenji,

27 gebe teto gêc gebe
 “Aôm awê kapoac, tan kôkôc napalê atom nan,
 têmtac najam êsa,
 ma aôm awê, tan napalê kêtun aôm atom nan,
 onam lasê toôndugen,
 gebe awê sawa nê napalê taêsam kêlêlêc awê tonac
 nê su.”

28 O lasitêwaac, Anôtônê bin, tan gêjac mata nan, kêkênj amac atu napalê atôm Isak.

29 Gêmungen nac, tan nê nam kêsêp namalacna nan, kêjanda nac, tan Nalau gêjac mata bin kêpi en nan, ma galoc amboac tonanjen.

30 Mago bin, tan teto gêc nan, kêsôm asagen. Kêsôm gebe “Ômasuc sakinwagao agêc latu sêc sêna, gebe sakinwagaonê latu êwê kainj gênlênsêm êwinj natauonê latu atom.”

31 Lasitêwaac, amboac tonan sakinwagaonê napalê aêac atom, natauonê napalê aêac.

5

Kilisi kégaboac aêac su, tec tajop nêj lêtj napep

¹ Kilisi kégaboac aêac su gebe tamoa nêj Iêtêgej. Amboac tonaj akô njajaņa gebe sênam amac ôkwi nasêkônij amac atu sakinwaga êtiam atom.

² Alic acgom, aê Paulu jasôm êndêj amac gebe Amac embe asôm gebe sêsa amac, go Kilisi ênam amac sa atom.

³ Njamalac samob, taj sêsôm gebe sêsa êsêac nan, jawa sa êtiam êndêj êsêac gebe êsêac sêngôm binjsu samucgej nanô êsa tomalagejmanj.

⁴ Amac embe taêm ênam gebe binjsu êmansanj nêj binj e Anôtô êlic amac atu lau gêdêj nan, oc andim taôm êngic anja Kilisinê e akac taôm su anja moasinj tau.

⁵ Aêac takêj matej gebe Anôtô êmansanj nêj binj e êlic aêac tatu lau gêdêj. Aêac daônj binj tonaj tamoa gebe Njalau Dabunj kékêj aêac takêj gêwiņ.

⁶ Kilisi Jesu embe êmbinj aêac tôj, oc sêsa aêac me sêsa aêac atom, tonaj nanô masi. Nanô tagej tonec gebe takêj gêwiņ êkac aêac têtac êwiņ nanôja.

⁷ Gêmungej amac asêlêj nêj lêtj njamgej amoa e asa kêkô amac auc, tec tanjem wamu binjanô kêtiam atom.

⁸ Anôtô taj kêkalem amac nan, kêkô amac auc atom.

⁹ Jist njagec kêtôm gebe ênam polom samucgej auc e êsuņ.

¹⁰ Apômtau gêbinj aêac tôj, tec taêc kêka amac, gebe nêj njalêlôm oc ênam tau ôkwi atom. Ma njac, taj kêlênsônj amac nan, oc êndac nê njagêjô. Njac tau aê gajam kauc enj, mago enj oc êwê sa atom.

¹¹ O lasitêwaac, embe janam mêtê êpi sêsa lauṇa, oc sêjanda aê êtu asagenṇa. Embe jasôm ṇoc biṇ amboac tonan, oc kakesotau ṇawae êlênsônṇ lau tenṇ atom.

¹² Ojae, lau taṇ sêli amac sa nan, sêsa ôliṇgêdô samucgeṇ sumanṇ.

¹³ O lasitêwaac, Anôtô kêkalem amac gebe amoa nê m lêtêgeṇ. Tageṇ amac amoa nê m lêtêgeṇ êtu têtmac ṇakalac ṇamôkê atom, amac anam sakinṇ taôm êtu têtmac gêwiṇ ṇanôṇageṇ.

¹⁴ Gebe ṇalô tageṇ kêkatoṇ biṇsu samob sa gebe “Têtmac êwiṇ lau wacbaṇ aôm amboac têtmac gêwiṇ taôm.”

¹⁵ Embe êṇac to asac taôm, nan alic taômgeṇ gebe êndanṇônṇ taôm su atom.

Nalau nê ṇanô to têtmac ṇakalac nê ṇanô

¹⁶ Aê jasôm biṇ tenṇ êwiṇ acgom gebe Asêlêṇ toṇalaugeṇ ma anṇôm têtmac ṇakalac êkac amacṇa ṇanô êsa atom.

¹⁷ Aêac tajala gebe Têtmac ṇakalac gedec ṇalau ma ṇalau gedec têtmac ṇakalac. Gêṇ tauagêc sêkêṇ kisa gêdêṇ tauṇ, tec amac atôm gebe anṇôm gêṇ, taṇ abe êṇṇômṇa nan, ṇanô êsa atom.

¹⁸ Ma ṇalau embe êwê amac, oc amoa biṇsu ṇalabu atom.

¹⁹ Têtmac ṇakalac nê ṇanô tau tonec ṇai tec gêc awêgeṇ gebe Biṇ mockaiṇo to mockaiṇṇa, lêṇ mômṇa, wauc-wauctêna,

²⁰ sakinṇ gwamṇa, beṇ, kisa, sêsôm tauṇ, sêjam lêmunṇ tauṇ, têtmac ṇandanṇ, sêôc tauṇ auc, sêwa tauṇ kêkôc, sêkac tauṇ su,

²¹ têtac sec, sênôm gêṅ anaboa, seṅ lasam ṅawaô to gêṅ ṅagêdô amboac tonañ. Biṅ tonañ ṅai jasôm ṅakôniṅṅa êndêṅ amac amboac kasôm kwananṅeṅ su gebe Lau taṅ sêgôm gêṅ amboac tonañ naṅ, sêwê kaiṅ Anôtônê gamêṅ atom.

²² Ma ṅalau tau nê ṅanô tonec gebe Têtac gêwiṅ, têtac ṅajam, biṅmalô daê biṅ tôṅ, ṅalêlôm malô, gabêjam, tamoa ṅaṅêṅ,

²³ malô-malô, tatu mêtê tauṅ ṅapep. Biṅsu ênac jao gêṅ amboac tonañṅa teṅ gêc atom.

²⁴ Samob tê têtû Kilisi Jesu nê gêṅ naṅ, sêjac têtac ṅakalac to ṅalêlôm kêkac-kêkac êsêacṅ kêpi kakesotau gêja su.

²⁵ ṅalau embe êkêṅ aêac tamoa matenṅ jali, naṅ tasa nêṅ lêṅ toṅṅalaugenṅmaṅ.

²⁶ Damboa tauṅ êtu waenṅa atom to tatanṅ pêlê tauṅ atom ma têtac sec êndêṅ tauṅ atom. *

6

Daoc gêṅwapac tanam tauṅ sagen

¹ O lasitêwaac, ṅamalac teṅ embe êṅgêli biṅsu, naṅ amac lau tonjalau anam eṅ sa ṅa nêṅ ṅalêlôm malô. Ma alic taôm gebe lêtôm êtap amac sa êwiṅ atom.

² Aôc gêṅwapac anam taôm sagenṅ, go anṅôm Kilisinê biṅsu ṅanô êsa.

³ ṅac teṅ embe êkianṅ tau gebe eṅ ṅac towae, mago eṅ ṅac ṅaôma, oc ênsau tau.

⁴ Lau samob sênsaê nêṅ kolenṅ êndêṅ-êndêṅgeṅ sêlic acgom. Embe ṅajam, go êtu êsêac tauṅ waenṅ. Êsêac sênam dôṅ nêṅ kolenṅ êpi lau ṅagêdô nêṅ atom.

---

* 5:26: Alic Kor 1.5:6

5 Samob oc sêoc taunj nêj gêjwapac êndênj-êndêngej.

6 Nac tañ gêjô mêtê nanj, ênac sam gêj njam samob êndênj mêtê ñakêdôjwaga êwê kainj êwiñ.

7 Akêli taôm êtu awê Anôtô aucña atom, gebe gêj, tañ ñamalac êsê nanj, tec êkôc ñanô.

8 Nac teñ embe êsê gêj êsêp têtac ñakalac, oc ñanô têtac ñakalacña enseñ enj su. Nac teñ embe êsê gêj êsêp Njalau, oc ñanô Njalauña êkêñ enj êngôj mata jali teñgeñ.

9 Aêac tanam nêj kolenj njam tokam-tokam atom. Aêac embe tekwenj êmbac atom, go tatap nêj ñanô sa êndênj ñanoc.

10 Nêj ñasawa tamoasiñ ñamalacña tec gêc. Amboac tonanj tamoasiñ lau samob, mago tamoasiñ gôlôac, tañ sêkêñ gewiñ Kilisi gebiñ aêac tôj nanj, êlêlêc su.

Paulu gêjac mata nê bj ma gêjac biñsu to gêjam mec gôlôac

11 Alic ñatalô kapôêj-kapôêj tonec tauc lemoc kato gêdêj amac.

12 Êsêac samob, tañ sebe lau tetoc êsêac sa êtu gêj nomñaña nanj, sêkac amac gebe alôc ma sêsa amac. Êsêac taêj gêjam biñ tagenj tonec gebe lau sêjanda êsêac êtu Kilisinê kakesotaunja atom.

13 Mago lau, tañ sêsa êsêac nanj, taunj sejop biñsu atom. Êsêac sebe sêsa amac e tetoc taunj sa êtu amacña gebe asô sakiñ ôliñña tonanj ñalabu.

14 Mago aê, aê jatoc tauc sa êtu gêj teñña atom, êtu aêacnêj Apômtau Jesu Kilisi nê kakesotaunjenj. Kêtu kakesotaunja aê galic nom amboac gêj matê, ma lau nomña sêlic aê amboac gêj matê.

¹⁵ Sêsa lauŋa me sêmoa samucgeŋŋa tonan ŋanô atom. Ŋanô tagen tonec gebe Anôtô êkêŋ aêac tatu gêŋ wakuc acgom.

¹⁶ Biŋmalô to Anôtônê taê walô êndêŋ êsêac samob, taŋ sêsa nêŋ lêŋ sêndaŋguc ŋagôliŋ tonan naŋ, to êndêŋ Anôtônê lau Israel êwiŋ.

¹⁷ Alênsôŋ aê êtiam atom, gebe Jesunê bêlêm ŋamala gêc aê ôlicgac.

¹⁸ O lasitêwaac, aêacnêŋ Apômtau Jesu Kilisi nê moasiŋ êwiŋ amacnêm ŋalau. Biŋŋanô.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb